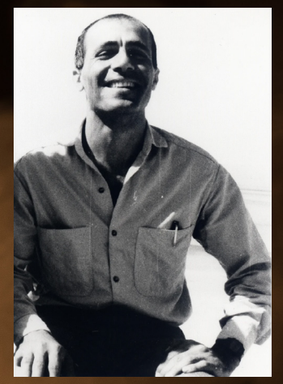
Nagev'deki Sır

İsrail'in nükleer imparatorluğu

Nükleer vizyonu hayata geçiren kişi ise Ben-Gurion'un genç ve hırslı "sihirbazı" Şimon Peres'ti. Peres, 1950'ler boyunca Avrupa'da kapı kapı dolaşarak, İsrail'in bu cüretkâr rüyası için gizli ortaklar aradı. Ve aradığı ortağı, o dönemin yükselen nükleer güçlerinden biri olan Fransa'da bulacaktı.

İsrail'in nükleer programını açıklayan Mordehay Vanunu yıllarca tek kişilik hücrede kaldı

ENİS BEHİÇ MALMÖ

Negev Çölü'nün kavurucu güneşi altında, Dimona kasabası yakınlarında, modern mimarinin parlak bir anıtı gibi bir yapı yükselir. Resmiyette bir ***"tekstil fabrikası"*** ya da bir ***"araştırma merkezi"*** olarak başlayan bu yerin parlak kubbesi, Ortadoğu'nun en sıkı korunan ve en derin sırrını saklar. Bu, sadece bir reaktör değil, bir ulusun varoluş sigortası, bir caydırıcılık doktrini ve asla konuşulmayan bir gücün fiziksel tezahürüdür. Bu kubbenin adı İsrail Nükleer Araştırma Merkezi'dir, ancak tüm dünya onu tek bir kelimeyle tanır: Dimona. Ve onun sessizliği, Ortadoğu'daki güç dengesini on yıllardır şekillendiren en gürültülü fısıltıdır.

Bu fısıltının hikayesi, küller ve umutsuzluk üzerine kuruludur.

"BİR DAHA ASLA" YEMİNİ

İsrail'in nükleer hırsını anlamak için, devletin kurucu felsefesine, Holokost'un travmatik mirasına inmek gerekir. Milyonlarca Yahudi'nin sistematik olarak yok edildiği Soykırım'dan sonra kurulan bu küçük devlet, ***"Bir Daha Asla"*** *(Never Again)* ilkesini ulusal güvenlik doktrininin temeline yerleştirdi. İsrail'in kurucu başbakanı David Ben-Gurion için, konvansiyonel ordular ne kadar güçlü olursa olsun, etrafı kendisinden katbekat büyük ve düşman Arap devletleriyle çevrili bir ulusun nihai hayatta kalma garantisi olamazdı.

Ben-Gurion, 1948'de İsrail kurulur kurulmaz bilim insanlarına ***"bize her şeyi getirebilecek bilimi"*** geliştirmeleri talimatını verdi. O, Yahudi halkının kaderinin bir daha asla başkalarının merhametine bırakılmaması gerektiğine inanıyordu. Eğer düşmanları konvansiyonel bir savaşla İsrail'i yok etme noktasına gelirse, ellerinde tüm denklemi değiştirecek nihai bir koz olmalıydı. Bu koz, atom bombasıydı.

Bu vizyonu hayata geçiren kişi ise Ben-Gurion'un genç ve hırslı ***"sihirbazı"*** Şimon Peres'ti. Peres, 1950'ler boyunca Avrupa'da kapı kapı dolaşarak, İsrail'in bu cüretkâr rüyası için gizli ortaklar aradı. Ve aradığı ortağı, o dönemin yükselen nükleer güçlerinden biri olan Fransa'da bulacaktı.

GİZLİ FRANSIZ ÖPÜCÜĞÜ

1956 Süveyş Krizi, Ortadoğu'da beklenmedik bir ittifak doğurdu. Mısır lideri Cemal Abdülnasır'a karşı ortak bir düşmanlık besleyen Fransa ve İsrail, tarihin en gizli ve en önemli stratejik işbirliklerinden birine imza attı. Fransa, kendi nükleer programında ilerlerken, İsrail'e Negev Çölü'nün ortasına dev bir nükleer reaktör ve daha da önemlisi, nükleer yakıtı yeniden işleyerek bomba yapımının temel maddesi olan plütonyum üretebilecek bir tesis kurma sözü verdi.

Anlaşma mutlak bir gizlilik içinde yürütüldü. Dimona'daki şantiye, ***"Oron Fosfat Tesisi"*** gibi sahte isimlerle kamufle edildi. Fransız mühendisler, sahte pasaportlarla ülkeye giriş yapıyor, tüm iletişim şifreli kanallardan yürütülüyordu. Amerikan keşif uçakları bölgede olağandışı bir hareketlilik tespit ettiğinde, hem İsrail hem de Fransa, tesisin tamamen barışçıl amaçlı bir araştırma merkezi olduğu konusunda ısrar etti. Ancak Dimona'nın kalbinde inşa edilen şey, barışçıl bir araştırma